

การศึกษาเพื่อเสนอแนะแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหา “เด็กแว้น” จากประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐ

ธีระ สนิเตชารักษ์*

บทคัดย่อ

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้เขียนมุ่งหวังเพื่อเสนอแนะแนวทาง มาตรการ นโยบายหรือข้อกำหนดที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการป้องกันและแก้ไขปัญหาลูกแว้น โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณในการศึกษา ด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากหน่วยงานภาครัฐ และประชาชนผู้ได้รับความเดือดร้อนจากพื้นที่ที่เกิดเหตุซ้ำซาก อีกทั้งศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม และจังหวัดชลบุรี

จากการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับมาตรการการส่งตัวเด็กแว้นเข้าค่ายทหาร คิดเป็นร้อยละ 43.27 เห็นด้วยกับการให้เวลากับบุตรหลานมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 33.15 เห็นว่าควรจัดให้มีสนามแข่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย คิดเป็นร้อยละ 32.71 ส่วนความคิดเห็นจากเจ้าหน้าที่รัฐพบว่า แนวทางในการแก้ปัญหาที่เหมาะสมที่สุด ควรเริ่มต้นแก้ปัญหาลูกแว้นจากสถาบันครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดูบุตร ขณะเดียวกันควรบูรณาการกระบวนการทำงานของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งกระทรวงศึกษาธิการและโรงเรียน อีกทั้งควรเพิ่มบทลงโทษทางกฎหมายให้เข้มข้น

คำสำคัญ: เด็กแว้น การป้องกัน การแก้ไขปัญหาลูกแว้น ข้อเสนอแนะ

* คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อีเมล: teera.sd@gmail.com

วันที่รับบทความ: 21 มกราคม 2563 วันที่แก้ไขบทความล่าสุด: 20 กุมภาพันธ์ 2563 วันที่อนุมัติการตีพิมพ์: 19 มิถุนายน 2566

The Study for Suggestion on Prevention and Problem Solving of “Motorcycle Gangs” from People and Government Officials

Teera Sindecharak*

Abstract

The objective of this research is to provide suggestions, guidelines, policies or obligations that are suitable and effective in order to prevent and solve out the problems of the caravan boys (motorcycle gangster. According to this, we applied both the theory of qualitative and quantitative research for this project. Therefore, the in-depth interview was applied to be used for government organizations and people who were affected by the caravan boys. Furthermore, we also used the resources from documents and relevant dissertations. Three of the samples were being studied which were the areas of Bangkok, Nakorn Pathom, and Chonburi.

The result of the research found that most of people agreed with the preventive justice that the caravan boys will be sent to the military. 43.27 percent agreed with the measure that parents should spend more with their children. 33.15 percent agreed that the government should provide the racing court that is legalized. 32.71 percent are the opinions of government organizations saying that the best way out is to begin with family institution and the way they nurture their kids. However, the integration of educational department, schools and other relevant institutions should be executed at the same time. Besides, the penalties should also be increased rigorously.

Keyword: motorcycle gangs, enforcement, prevent, suggestion

* Faculty of Sociology and Anthropology, Thammasat University
E-mail: teera.sd@gmail.com

บทนำ

ในระยะเวลาประมาณ 6-7 ปีที่ผ่านมา กลุ่มเด็กแว้นก่อความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนและผู้ที่อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงกับท้องถนนที่ถูกสมมติสถานการณ์จากเด็กแว้นว่าเป็นสนามแข่งขันประลองความเร็วมากขึ้นเรื่อย ๆ จึงส่งผลให้รัฐบาลหันมาให้ความสำคัญและมุ่งป้องกันแก้ไขเพื่อให้บ้านเมืองสงบสุขมากขึ้น เฉกเช่นเดียวกับคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่เห็นว่าปัญหานี้เป็นปัญหาที่ต้องการการจัดระเบียบและควบคุมให้มีความเหมาะสมเพื่อระงับและป้องกันการกระทำผิดของเด็กกลุ่มดังกล่าว

เด็กแว้น เป็นชื่อที่เรียกกลุ่มเด็กและเยาวชนชายที่ชอบรวมกลุ่มกับเพื่อนในการขับซิ่งรถจักรยานยนต์แข่งกันบนท้องถนน ฝ่ายไหนชนะจะมีทรัพย์สินต่าง ๆ เป็นเดิมพัน ไม่ว่าจะเป็นเงิน รถจักรยานยนต์ หรือแม้แต่เด็กสาวที่นั่งซ้อนท้าย ที่เรียกว่า “เด็กสก็อย” ของอีกฝ่ายไปร่วมหลบซ่อนเป็นรางวัล

“รถมอเตอร์ไซด์” ของเด็กแว้นถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญเพื่อเสริมอำนาจให้หลุดพ้นจากความเป็นคนไม่มีตัวตนในสังคม ซึ่งถือเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในหมู่วัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่ชอบความท้าทาย เต็มไปด้วยความศึคะนองและต้องการการยอมรับจากสังคม ซึ่งปัญหาเหล่านี้ไม่ใช่ปัญหาใหม่ของสังคมไทยแต่เป็นปัญหาที่เรื้อรังมานาน และทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ มีปรากฏข่าวต่าง ๆ มากมาย เช่น

ตัวอย่างที่ 1 เด็กแว้นโดนยิงลูกแก้วฝังเข้าตา¹ กรณีนี้เป็นปัญหาที่เกิดจากการรวมกลุ่มของวัยรุ่นบนทางสาธารณะทำให้ชาวบ้านเกิดความรำคาญเกิดบันดาลโทสะใช้ลูกแก้วยิงใส่ในกลุ่มเด็กแว้น ซึ่งวัยรุ่นกลุ่มนี้ยอมรับว่าเป็นขยะสังคมแต่ก็ยังประพฤติตน

ตัวอย่างที่ 2 สุดเศร้า เด็กแว้นชิงฟุ้งชนทหารปฏิบัติหน้าที่เวรเสียชีวิต² กรณีนี้เป็นตัวอย่างของผลกระทบที่ร้ายแรงของการแข่งขันรถจักรยานยนต์ กล่าวคือ เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นที่ จ.ประจวบคีรีขันธ์ หน้าโรงเรียนนายสิบ ทบ. โดยเด็กแว้นชิงฟุ้งชนทหารขณะปฏิบัติหน้าที่เวรเสียชีวิต

ตัวอย่างที่ 3 วัยรุ่นแข่งรถเบิ้ลเครื่องเสียงดัง ตำรวจไล่ตามจับถูกชน หัวกระแทก-เลือดคั่งในช่องท้อง³กรณีนี้เป็นตัวอย่างของผลกระทบที่ทำให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ได้รับผลกระทบจากกลุ่มเด็กแว้น

ตัวอย่างที่ 4 เด็กแว้นชิงป่วนเมืองชนกันเองดับ 1⁴ กรณีสุดท้ายนี้เป็นตัวอย่างของปัญหาที่ทำให้เห็นว่าปัญหานี้ยังคงเกิดขึ้นในสังคมไทย และเป็นตัวอย่างผลกระทบที่เกิดขึ้นจริงโดยแข่งขันกันบนท้องถนนโดยมีรถสัญจรไปมาทำให้เกิดเหตุชนกันเองบาดเจ็บ และถึงขั้นเสียชีวิต

จากตัวอย่างข่าวที่ได้นำเสนอข้างต้นแสดงให้เห็นว่า นอกจากการที่วัยรุ่นได้รวมกลุ่มแข่งขันรถจักรยานยนต์บนทางสาธารณะ ซึ่งเป็นการกระทำความผิดหลักแล้ว ยังก่อให้เกิดผลกระทบที่ร้ายแรงด้วย เช่น ปัญหาสังคมทำให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญจากเสียงที่วัยรุ่นมารวมกลุ่มแข่งกันบนทางสาธารณะ รวมถึงเดือดร้อนถึงเจ้าหน้าที่ที่กำลังปฏิบัติงานในช่วงเวลานั้น ดังนั้น การรวมกลุ่มแข่งขันรถจักรยานยนต์บนทางสาธารณะจึงเป็นปัญหาสังคมอันดับต้น ๆ ที่ควรต้องแก้ไข

จะเห็นได้จากสถิติการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในฐานความผิดเกี่ยวกับการแข่งรถจักรยานยนต์ พบว่า ยังมีการฝ่าฝืนคำสั่ง คสช. ข้อ 1 (ห้ามรวมกลุ่มมั่วสุมแข่งรถในทาง) และมีการจับกุมในเขตจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ ตั้งแต่วันที่ 27 มิถุนายน ถึง 8 กันยายน พ.ศ.2562 ที่ผ่านมา ข้อมูล ณ วันที่ 14 กันยายน พ.ศ.2562 ตำรวจ ดำเนินคดี ผู้กระทำความผิดขอหาแข่งรถในทางและขับรถโดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัย ความผิดฐานสนับสนุนให้มีการแข่งรถ หรือให้ขับรถโดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัย รวมถึงดำเนินคดีกับพ่อแม่และผู้ปกครองตาม พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก รวมจำนวน 986 ราย ขณะที่ความผิดอื่น ๆ ตรวจยึดรถยนต์และจักรยานยนต์ที่ทำผิด พ.ร.บ.จราจรฯ ได้กว่า 57,000 คัน และดำเนิน คดีกับร้านค้าตัดแปลงจำหน่ายอุปกรณ์แต่งรถ กว่า 200 ราย (sanook.com, 2019a)

ด้วยเหตุนี้ จึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาผู้ที่มีส่วนร่วมและส่วนเกี่ยวข้องในสถานการณ์ดังกล่าวคือ ประชาชนและ เจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อสะท้อนออกมาเป็นข้อเสนอแนะ แนวทาง มาตรการ นโยบาย หรือบทบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในด้าน กฎหมายเพื่อให้สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งจากการศึกษาพบว่า มีงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้ที่สนใจในประเด็นเด็กแว้นน้อยมาก ผู้เขียนจึงเห็นสมควรเป็นอย่างยิ่งที่จะศึกษาเพื่อใช้เป็นกรณี ศึกษาต่อไปในอนาคต

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องแนวคิดการป้องกันและควบคุมอาชญากรรมกับประเด็นเด็กแว้น

Royal Academy ได้ให้ความหมายว่า “เด็กแว้น หมายถึง วัยรุ่นผู้ชายที่ชอบเร่ง เครื่องยนต์รถมอเตอร์ไซค์ให้ มีเสียงดังแว้น ๆ” ในขณะที่ พญ. อัมพร เบญจพลพิทักษ์ มองว่า ป्राกฏการณ์เด็กแว้นเป็นอาการป่วยทางจิตของเด็กที่มีภาวะต้อตึงซึ่งครอบครัวควรจะต้องเอาใจใส่มากขึ้น หรือตามทฤษฎีของ นพ.ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ มองว่า พฤติกรรม แข่งรถของเด็กแว้นเป็นพฤติกรรมความเสี่ยงชนิดหนึ่ง ซึ่งต้องแก้ไขโดยการให้สมองส่วนที่คิดกลับมาควบคุมสมองส่วนที่ ออยาก

อาชญากรรม หมายถึง การกระทำที่สังคมถือว่า เป็นอันตรายต่อผลประโยชน์อันเป็นพื้นฐาน ของสังคมและ เป็นการกระทำหรือละเว้นการกระทำใด ๆ อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายอาญาหรือมีเหตุผลอัน สมควรซึ่งกฎหมายบัญญัติ เป็นความผิด และมีบทลงโทษไว้ชัดเจน (Education Bureau, 1997: 111)

Tunneekul (2018: 938-941) ศึกษามุมมองทางอาชญาวิทยากับปัญหากลุ่มรถจักรยานยนต์ซึ่งของวัยรุ่น (เด็กแว้น) เป็นปัญหาเรื้อรังที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาเป็นเวลานาน และยังไม่สามารถขจัดปัญหาออกไปได้อย่างเด็ดขาดซึ่ง การเข้าสู่การเป็นเด็กแว้นเป็นกระบวนการที่มีความหมายและมีความสำคัญต่อการนำไปสู่หนทางในการแก้ปัญหา การเข้าสู่เส้นทางของการเป็นเด็กแว้นส่วนใหญ่มักเกิดจาก 1) การคบเพื่อน โดยมีเพื่อนที่รู้จักกันชักชวนเข้ามาแก๊งค์ 2) สภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ของชุมชนที่มีแก๊งค์เด็กแว้นอยู่เป็นจำนวนมาก 3) ปัญหาครอบครัว และการเข้าสู่ กระบวนการเด็กแว้นสามารถตอบสนองความต้องการของเด็กได้ เช่น ความต้องการการยอมรับ ความต้องการสถานภาพ ความต้องการสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง รวมไปถึงการตอบสนองความรู้สึกด้านอารมณ์

Kosa และ Banchuen (2015: 180-181) ศึกษามาตรการป้องกันและปราบปรามการแข่งรถจักรยานยนต์ใน เขตงานศูนย์ควบคุมจราจรวิภาวดีรังสิต/ทางพิเศษ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร

งานศูนย์ควบคุมจราจรวิภาวดีรังสิต/ทางพิเศษ และศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับมาตรการป้องกันและปราบปรามการแข่งรถจักรยานยนต์บนทางสาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาตโดย ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ตำรวจจราจรงานศูนย์ควบคุมจราจรวิภาวดีรังสิต/ทางพิเศษ ซึ่งมีจำนวน 160 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ไปประมวลผลข้อมูลโปรแกรมสำเร็จรูปด้วยคอมพิวเตอร์สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยมีดังนี้ 1) ตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อมาตรการป้องกันและปราบปรามการแข่งรถจักรยานยนต์ในทางสาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาตในเขตงานศูนย์ควบคุมจราจรวิภาวดีรังสิต/ทางพิเศษในภาพรวมโดยเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก 2) ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า อายุของตำรวจจราจรงานศูนย์ควบคุมจราจรวิภาวดีรังสิต/ทางพิเศษ ต่างกันความคิดเห็นต่อมาตรการป้องกันและปราบปรามการแข่งรถจักรยานยนต์ในทางสาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุราชการ ระดับชั้นยศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษาต่างกัน ความคิดเห็นต่อมาตรการป้องกันและปราบปรามการแข่งรถจักรยานยนต์ในเขตงานศูนย์ควบคุมจราจรวิภาวดีรังสิต/ทางพิเศษไม่แตกต่างกัน

Nipithwittaya และคณะ (2015) ศึกษาแนวทางการจัดการความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามเด็กแว้นในกรุงเทพมหานคร การศึกษาครั้งนี้ดำเนินการอยู่บนพื้นฐานของการวิเคราะห์และถอดบทเรียนจากปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามเด็กแว้นในด้านต่าง ๆ ได้แก่ วิธีการจับกุม อุปกรณ์และสภาพยานยนต์ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน กฎหมาย อัตราโทษและการลงโทษ นโยบายและคำสั่งของผู้บังคับบัญชา อิทธิพลของผู้แข่งรถ สื่อเพื่อให้ได้มาซึ่งแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ตลอดจนทราบถึงรูปแบบและแนวทางในการป้องกันและปราบปรามเด็กแว้น จากข้าราชการตำรวจที่สังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล ที่เป็นผู้ประสบความสำเร็จในการจับกุม จำนวนทั้งสิ้น 30 นาย ภายในพื้นที่รับผิดชอบทั้ง 9 กองบังคับการตำรวจนครบาล ด้วยวิธีการใช้การเล่าเรื่อง การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม จากการจัดการความรู้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่แบ่งได้เป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มเด็กแว้น เพื่อสอบถามพฤติกรรมแว้นและเคยถูกจับกุมหรือหนีรอดจากการถูกจับกุม โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และกลุ่มเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อสอบถามความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการป้องกันและปราบปรามปัญหาเด็กแว้นในกรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการศึกษาสามารถแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ (1) ลักษณะพฤติกรรมแว้นและเคยถูกจับกุมหรือหนีรอดจากการถูกจับกุมของเด็กแว้น (2) กระบวนการป้องกันและปราบปรามพฤติกรรมแว้นของเจ้าหน้าที่ตำรวจ (3) แนวทางและ รูปแบบในการพัฒนาการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามพฤติกรรมแว้นของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และ (4) การจัดทำคู่มือการป้องกันและปราบปรามพฤติกรรมแว้นของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งแนวทางและรูปแบบในการปฏิบัติงานเพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาพิจารณา ได้แก่ การมีปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติและการจับกุม เนื่องจากไม่มีมาตรการและวิธีการที่ชัดเจน การขาดอุปกรณ์ที่จำเป็นในปฏิบัติหน้าที่ การขาดกำลังพลในการปฏิบัติงานและประสบปัญหาการประสานงานขอกำลังจากหน่วยงานอื่น ๆ และนโยบายของผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาย่างจริงจังและต่อเนื่อง

Praditsat (2011) ศึกษาพฤติกรรมการขับแข่งรถจักรยานยนต์ของวัยรุ่นในจังหวัดพังงา พบว่าสำหรับเงื่อนไขที่มีผลต่อพฤติกรรมการขับแข่งรถจักรยานยนต์ของวัยรุ่น มีเงื่อนไขประการสำคัญ 3 ประการคือ ประการแรก เงื่อนไขจากตัววัยรุ่น ได้แก่ ความสนใจ เพศ ช่วงอายุ การศึกษา การใช้เวลาว่าง ความต้องการท้าทายเจ้าหน้าที่และการไม่เกรงกลัวการบาดเจ็บ ประการที่สอง เงื่อนไขด้านครอบครัว ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู และประการที่สาม เงื่อนไขจากสภาพแวดล้อม ได้แก่ เพื่อน การเปิดรับสื่อ สภาพถนน รวมถึงรางวัลจากการเดิมพัน ในส่วนของแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการขับแข่งรถจักรยานยนต์ของวัยรุ่นนั้น จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำให้สามารถจำแนกแนวทางในการป้องกัน

และแก้ไขพฤติกรรมดังกล่าว ได้ 5 ระดับคือ 1) ระดับปัจเจก ส่งเสริมให้จัดกิจกรรมวัยรุ่นที่หลากหลาย จัดกิจกรรมเกี่ยวกับรถจักรยานยนต์ ที่สร้างสรรค์ ส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในการใช้รถใช้ถนนกับหมู่วัยรุ่นอย่างต่อเนื่อง 2) ระดับครอบครัว ต้องสร้างความผูกพันให้เวลากับวัยรุ่น 3) ระดับสถานศึกษา สถานการศึกษาควรเพิ่มกิจกรรมนอกหลักสูตร เพิ่มเติมเนื้อหาการสอน เกี่ยวกับกฎหมายจราจร 4) ระดับชุมชน เพิ่มการจัดกิจกรรมในชุมชนที่ทำให้วัยรุ่นได้มีส่วนร่วมให้มากขึ้น ชุมชนต้องช่วยกันสอดส่องพฤติกรรมรถจักรยานยนต์ของวัยรุ่น และ 5) ระดับหน่วยงานรัฐ ควรสนับสนุนงบประมาณให้กับสถานศึกษาหรือชุมชน ส่งเสริมรณรงค์และสร้างจิตสำนึกกับวัยรุ่นอย่างต่อเนื่อง มีมาตรการในการควบคุมร้าน ดัดแปลงรถจักรยานยนต์ และส่งเสริมให้มีการติดตามเฝ้าระวัง กำกับเข้มงวดการใช้กฎหมายจราจร

ตารางที่ 1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องของแนวคิดการป้องกันและควบคุมอาชญากรรมกับประเด็นเด็กแว้น

ชื่อผู้วิจัย (ค.ศ.)	ประเด็นวิจัย	ผลสรุป
Tunneekul (2018)	ศึกษามุมมองทางอาชญาวิทยากับปัญหากลุ่มรถจักรยานยนต์ซิ่งของวัยรุ่น (เด็กแว้น)	การแก้ปัญหาเด็กแว้นมิใช่ปัญหาที่ของใครคนใดคนหนึ่ง แต่ต้องเกิดจากร่วมมือของทุกภาคส่วนโดยเฉพาะสถาบันที่สำคัญที่ถือเป็นรากฐานเบื้องต้นในการช่วยกันแก้ปัญหา ได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน
Kosa และ Banchuen (2015)	ศึกษามาตรการป้องกันและปราบปรามการแข่งรถจักรยานยนต์ในเขตงานศูนย์ควบคุมจราจรวิภาวดีรังสิต/ทางพิเศษ	ควรกำหนดนโยบายของรัฐอย่างจริงจัง ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายหน่วยงานของกระบวนการยุติธรรม ให้ดำเนินการอย่างสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน
Nipithwittaya และคณะ (2015)	ศึกษาแนวทางการจัดการความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปราม เด็กแว้นในกรุงเทพมหานคร	ประเด็นสำคัญที่ควรนำมาพิจารณา ได้แก่ การมีปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติและการจับกุม เนื่องจากไม่มีมาตรการและวิธีการที่ชัดเจน การขาดอุปกรณ์ที่จำเป็นในปฏิบัติหน้าที่ การขาดกำลังพลในการปฏิบัติงานและประสบปัญหาการประสานงานขอกำลังจากหน่วยงานอื่น ๆ และนโยบายของผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง
Praditsat (2011)	ศึกษาพฤติกรรมรถจักรยานยนต์ของวัยรุ่นในจังหวัดพังงา	แนวทางในการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมคือ 1) ระดับปัจเจก ส่งเสริมให้จัดกิจกรรมวัยรุ่นที่หลากหลาย 2) ครอบครัว 3) สถานศึกษา ควรเพิ่มกิจกรรมนอกหลักสูตร 4) ระดับชุมชน 5) ระดับหน่วยงานรัฐ

มาตรการการป้องกัน

ในส่วนของมาตรการป้องกันและปราบปรามการแข่งขันรถจักรยานยนต์ในทางสาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาต โดยการปฏิบัติตามมาตรการเพื่อป้องกันและปราบปรามการแข่งขันรถจักรยานยนต์ในทางสาธารณะ แบ่งเป็น 3 ช่วงดังนี้ 1) มาตรการช่วงก่อนการแข่งขัน 2) มาตรการช่วงขณะการแข่งขัน และ 3) มาตรการช่วงหลังการแข่งขัน ในด้านของกฎหมาย จรรยาบรรณและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง พบว่ามีทั้งข้อกำหนดสำหรับผู้ขับขี่ ข้อกำหนดสำหรับผู้ปกครองและผู้จัด ผู้สนับสนุน หรือผู้ส่งเสริมให้มีการแข่งขัน ข้อกำหนดสำหรับร้านแต่งรถ ตลอดจนคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ 22/2558 เรื่องมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหการแข่งขันรถจักรยานยนต์ในทาง โดยมิคำสั่งทั้งหมด 10 ข้อ นอกจากนี้ ด้านวิธีปฏิบัติหรือนโยบายในการจัดการปัญหาเด็กแว้น พบว่าหน่วยงานภาครัฐและเอกชนได้มีโครงการนโยบาย ในการจัดการปัญหาเด็กแว้นที่หลากหลาย เช่น โครงการจากถนนหลวงสู่สนามแข่ง บุรีรัมย์โมเดล จันทบุรีโมเดล และนโยบายป้องกันปัญหาเด็กแว้นของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นต้น

ระเบียบวิธีวิจัย

ระเบียบวิธีในการศึกษานี้เป็นลักษณะผสมผสาน (Mixed Method) โดยใช้ทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยวิธีวิทยาเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย ในขณะที่วิธีวิทยาเชิงปริมาณใช้การสำรวจด้วยตัวอย่าง (Sample Survey) เพื่อให้ได้ข้อมูลตัวอย่างที่มีคุณสมบัติเป็นตัวแทน (Representativeness) ที่สะท้อนความคิดเห็นและทัศนคติ ในภาพรวมและภาพกว้างของประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาเด็กและเยาวชนมั่วสุมแข่งรถในทาง นอกจากนี้ การจัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) กับกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ และเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเด็กแว้น ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน นักวิชาการ นักวิจัย และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีขั้นตอนการศึกษาดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี ข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ เช่น ตำรา หนังสือ เอกสารทางวิชาการ วารสาร บทความ ผลงานวิจัย วิทยานิพนธ์ กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. จัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) กับกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเด็กแว้น ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน นักวิชาการ นักวิจัย และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. เก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) กลุ่มเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายในพื้นที่ต่าง ๆ ที่มีเหตุการณ์กระทำผิดของเด็กแว้น ทั้งกรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมถึงพื้นที่ในการศึกษานี้ โดยผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ตรงผ่านการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาลูกแว้นมาก่อน
4. เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ที่เกิดเหตุซ้ำซาก ในบริเวณ 3 จังหวัด ได้แก่

จังหวัดชลบุรี พื้นที่ศึกษาพื้นที่เขตต่างจังหวัด ถนนที่มีการรวมกลุ่มเยาวชนแข่งรถจักรยานยนต์บนทางสาธารณะ 3 เส้นทาง ได้แก่ ถนนบริเวณสะพานใหม่ชลบุรี ถนนบริเวณแยกกระทิงลาย ทางหลวง หมายเลข 36 และทางหลวง หมายเลข 331

จังหวัดนครปฐม พื้นที่ศึกษาเขตปริมณฑล มีการรวมกลุ่มเยาวชนแข่งรถจักรยานยนต์บนทางสาธารณะ 2 เส้นทาง ได้แก่ ถนนมาลัยแมน ทางหลวงหมายเลข 321 และถนนเพชรเกษม

จังหวัดกรุงเทพมหานคร พื้นที่ศึกษาดนที่มีการรวมกลุ่มเยาวชนแข่งรถจักรยานยนต์บนทางสาธารณะ 3 เส้นทาง ได้แก่ ถนนสรองประภา ถนนบางนา - ตราด และถนนราชพฤกษ์

ในการเลือก 3 จังหวัด รวม 8 ถนน (เส้นทาง) ที่มีการรวมกลุ่มของเด็กแว้นในการแข่งรถในทางนั้น เลือกจากการแบ่งเขตของกลุ่มตัวอย่าง มุ่งสนใจจะศึกษาสาเหตุหรือปัจจัยที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมแข่งรถในทาง ของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ดังกล่าวซ้ำซาก โดยทั้ง 3 จังหวัดนี้ได้มีมาตรการในการป้องกันการกระทำผิด เกี่ยวกับการแข่งรถจักรยานยนต์ในที่สาธารณะ แต่ยังไม่พบเห็นบ่อยครั้งว่ามีการแข่งขันรถจักรยานยนต์ของกลุ่มเด็กและเยาวชนเกิดขึ้น

ซึ่งวิธีการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนนั้นจะสอบถามกับประชาชนที่อยู่รอบบริเวณถนนที่มีการแข่งขันรถอยู่บ่อยครั้งและเป็นประจำ โดยสำรวจหลังคาเรือนของผู้อยู่อาศัยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือระยะ 50 เมตรแรก และระยะ 51-500 เมตร ในการสำรวจจะใช้ Google Earth กำหนดเส้นทางของถนนและหลังคาเรือนที่อยู่ริมถนนเหล่านั้น และเริ่มการสุ่มหน่วยตัวอย่างแรกผ่านการสุ่มแบบ Random Sample จากหลังคาเรือนบน Google Earth จากนั้นอาศัยการกระจายในพื้นที่ในการคำนวณให้ได้สัดส่วนเพื่อให้ได้ผลของตัววิ่ง (Running Number) ของหน่วยตัวอย่าง และเมื่อเก็บข้อมูลมาครบถ้วนแล้วจะนำมาคำนวณตามสูตรเพื่อประมาณค่า (Estimate)

ผลการศึกษา

ข้อมูลเบื้องต้น

จากการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.1 ช่วงอายุของประชาชนส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงาน (อายุระหว่าง 25 - 60 ปี) คิดเป็นร้อยละ 71.1 อาชีพหลักของประชาชนส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 888 คน คิดเป็นร้อยละ 46.7 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่กระทำผิดซ้ำซาก ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในระยะเวลาค่อนข้างนานคือ ประมาณ 21-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.1

ส่วนความเกี่ยวข้องระหว่างตัวประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามกับเด็กแว้น ส่วนใหญ่ไม่มีความเกี่ยวข้องกันกับเด็กแว้นถึง 1,012 คน คิดเป็นร้อยละ 53.1 รองลงมาคือ เคยได้ยินว่าในชุมชนมีเด็กแว้นแต่ไม่รู้จัก และมีเพียง 19 คน ที่มีเด็กแว้นเป็นคนในครอบครัว หรือคิดเป็นร้อยละ 1 เท่านั้น ส่วนพฤติกรรมของเด็กแว้นส่งผลกระทบต่อประชาชนผู้ที่อยู่อาศัยในพื้นที่ที่กระทำผิดซ้ำซากหรือไม่นั้นพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบและเป็นปัญหาจำนวน 1,111 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 58.3

ในส่วนของผู้เจ้าหน้าที่รัฐ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับปัญหาเด็กแว้นใน 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครปฐม: สถานีตำรวจภูธรกระต๊อบ สถานีตำรวจภูธรกำแพงแสน และสถานีตำรวจภูธรเมืองนครปฐม จังหวัดชลบุรี: สถานีตำรวจภูธรเมืองชลบุรี สถานีตำรวจภูธรห้วยใหญ่ และสถานีตำรวจภูธรบางละมุง และกรุงเทพมหานคร: สถานีตำรวจนครบาลบางนา สถานีตำรวจนครบาลดอนเมือง และสถานีตำรวจภูธรคลองข่อย และเจ้าหน้าที่กรมพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชน ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครปฐม และผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดชลบุรี

วิธีการป้องกัน

ประชาชนโดยส่วนมากมักหลีกเลี่ยงหรือป้องกันการเกิดปัญหาจากเด็กแว้นได้ยาก เนื่องจากผู้ที่มีอายุน้อยหรือผู้ที่อยู่ในวัยทำงานจะต้องออกจากบ้านไปทำงานอาจจะต้องใช้ถนนสัญจรร่วมกับเด็กแว้นจึงทำให้ได้รับผลกระทบจากเด็กแว้นมากกว่าผู้สูงอายุที่ส่วนมากมักจะอยู่แต่บ้านไม่ค่อยได้ออกไปไหน แต่ก็ก็จะเพิ่มความระมัดระวังตัวเองขึ้นเป็นพิเศษ เช่น การแต่งกายที่รัดกุม ไม่หยิบเครื่องมือสื่อสารหรือของใช้มีราคาขึ้นมาในที่สาธารณะ เพื่อป้องกันปัญหาการเกิดอาชญากรรมรวมทั้งขับขี่ยานพาหนะในระดับความเร็วที่ปกติหรือช้ากว่าเดิมเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจากกลุ่มเด็กแว้น

ในส่วนมาตรการป้องกันของเจ้าหน้าที่รัฐ ในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจพบว่ามีกรออกตรวจพื้นที่เป็นประจำ มีการเฝ้าระวังเปิดสัญญาณไฟไล่กลุ่มเด็กแว้น อีกทั้งยังมีการตั้งด่านในพื้นที่ซึ่งคาดว่าจะมีการนัดแข่งรถกัน และมีการทำงานประสานกับสถานีใกล้เคียงเพื่อให้สะดวกและครอบคลุมทุกพื้นที่ในการจับกุม ซึ่งทางสถานีตำรวจได้อาศัยอำนาจตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ 22/2558 เรื่อง มาตรการในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาการแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในทาง และคำสั่งที่ 46/2558 เรื่อง มาตรการแก้ไขปัญหอันเกิดจากการขับขี่ยานพาหนะ ทั้งนี้จากคำสั่งดังกล่าวได้ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ตำรวจในการระงับ ยับยั้ง หรือดำเนินการใด ๆ เพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำ “รวมกลุ่มหรือมีผู้ร่วมหรือจัดให้มีการรวมกลุ่มหรือมีผู้ร่วมในลักษณะหรือโดยพฤติการณ์ที่น่าจะนำไปสู่การแข่งรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ในทาง อันเป็นความผิดและต้องรับโทษ ตามกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก”

หน่วยงานสถานพินิจมีการใช้โครงการพัฒนาศักยภาพเชิงบวก หรือช็อกเทอร์ราปีในการจัดการปัญหากรณีเด็กแว้นมาแล้วเป็นเวลากว่า 10 ปีแล้ว กรณีที่เป็นกลุ่มเด็กแว้นจะต้องแยกออกจากเด็กที่กระทำฐานความผิดอื่น ๆ แม้ว่า เป็นการกระผิดที่มีกำหนดโทษไม่รุนแรง แต่ก็ยังเป็นปัญหาที่สร้างความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนในสังคม ทั้งนี้ โครงการช็อกเทอร์ราปีอาจไม่ใช่การฝึกอบรม เนื่องด้วยระยะเวลาที่สั้นเพียง 7 วัน ในส่วนของการตรวจสอบและการประเมินโดยนักจิตวิทยา ประกอบกับการสอบปากคำเบื้องต้นของกรมคุมประพฤติที่ต้องทำภายในระยะเวลา 7 วันนั้นถือได้ว่าเป็นการรอบระยะเวลาที่สั้นเกินไป

วิธีการแก้ไข

จากการศึกษาพบว่า มาตรการต่อตัวเด็กแว้นจากความคิดเห็นของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาเด็กแว้นในการแข่งขันจักรยานยนต์ในทาง ที่คิดว่าจะมีความเหมาะสมมากที่สุด คือการส่งตัวเข้าค่ายทหาร คิดเป็นร้อยละ 43.07 รองลงมาเป็นมาตรการการใช้เวลาร่วมกันในครอบครัวให้มากขึ้นและการยึดรถจักรยานยนต์ ส่วนมาตรการการจำกัดอบรมกฎหมายจราจรมีความเหมาะสมน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 14.18 เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่คิดเห็นว่า การอบรมกฎหมายจราจรเป็นเรื่องที่ดี แต่ไม่สามารถแก้ไขปัญหากที่เกิดขึ้นได้

ส่วนมาตรการต่อครอบครัวเด็กแว้น เห็นว่า การใช้เวลากับบุตรหลานมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 39.71 รองลงมาเป็นการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานแบบไม่ใช้ความรุนแรง ส่วนการเพิ่มบทลงโทษตามกฎหมายไปยังผู้ปกครองมีความเหมาะสมน้อยที่สุด เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่คิดเห็นว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่ได้มีความผิดอะไรและส่วนมากก็ต้องออกไปทำงานเพื่อนำรายได้มาเลี้ยงดูบุตร จึงทำให้ผู้ปกครองส่วนมากไม่มีเวลาในการดูแลบุตร หรือในบางกรณีผู้ปกครองได้อบรมสั่งสอนบุตรเป็นอย่างดี แต่บุตรก็ยังทำพฤติกรรมดังกล่าวอาจจะเนื่องมาจากปัจจัยอื่น ๆ เช่น การคบเพื่อน การอยากได้การยอมรับจากสังคมกลุ่มเพื่อน เป็นต้น

สุดท้ายมาตรการของรัฐ จากความคิดเห็นของประชาชนที่ได้รับผลกระทบ เห็นว่าการจัดการตั้งศูนย์เฉพาะกิจในการปราบปรามการแข่งรถอย่างเต็มรูปแบบ คิดเป็นร้อยละ 45.59 และการจัดค่ายเยาวชนกลุ่มเด็กแว้นเพื่อพัฒนาศักยภาพเชิงบวก (ช็อกเทอร์ราปี) คิดเป็นร้อยละ 43.68 ส่วนรองลงมา เป็นการฝึกอบรมและจัดกิจกรรมพื้นที่สร้างสรรค์แก่เด็กและเยาวชนในชุมชน และการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนที่ตอบสนองต่อความกดดันที่หลากหลายของเยาวชน รวมไปถึงการสอดส่องดูแลเด็กและเยาวชน/ร้านค้าแต่งรถ โดยฝ่ายปกครองในชุมชน/ผู้ใหญ่บ้าน/อสม. ส่วนมาตรการการเพิ่มบทลงโทษร้านแต่งรถมีความเหมาะสมน้อยที่สุด เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่คิดเห็นว่า ร้านแต่งรถก็ถือเป็นการประกอบอาชีพอย่างหนึ่ง ซึ่งก็ถือว่าเป็นประโยชน์ร่วมกันทั้งสองฝ่าย หากตัวเด็กไม่ไปแต่งรถที่ร้าน ร้านก็จะไม่สามารถแต่งรถให้ได้

ส่วนแนวทางการแก้ปัญหาที่เหมาะสมจากทัศนะเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็กแว้นพบว่า ควรเริ่มต้นแก้ปัญหาเด็กแว้นจากสถาบันครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดูบุตร ขณะเดียวกันควรบูรณาการกระบวนการทำงานของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งกระทรวงศึกษาธิการและโรงเรียน ฝ่ายปกครอง ในชุมชน กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ อีกทั้งควรมีการประชาสัมพันธ์ความรู้ด้านกฎหมายพื้นฐานแก่เด็กและผู้ปกครอง นอกจากนี้ ยังควรเพิ่มบทลงโทษทางกฎหมายให้เข้มข้น ประกอบกับการลงโทษผู้ปกครอง และร้านแต่งรถอย่างจริงจัง เช่น ควรมีการเพิ่มโทษไปยังร้านแต่งรถ ที่มีการตัดแปลงท่อไอเสียให้แก่เด็กแว้น แต่เนื่องจากไม่มีกฎหมายเฉพาะในเรื่องนี้ จึงจำเป็นต้องตรวจดำเนินคดีด้านสินค้าไม่ได้มาตรฐาน มอก. แทน นอกจากนี้ ยังมีประเด็นเรื่องเสียงจากท่อไอเสีย ซึ่งตำรวจไม่มีเครื่องตรวจวัดระดับความดังของเสียง จึงมีข้อเสนอให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานฝ่ายคุ้มครองผู้บริโภค และ/หรือกระทรวงอุตสาหกรรมที่ต้อง มีการตรวจจับอุปกรณ์ที่ไม่ได้มาตรฐาน มอก. โดยหน่วยงานเหล่านี้ควรเพิ่มการทำงานที่จริงจังต่อปัญหาดังกล่าวมากขึ้น

ขณะเดียวกันในแง่ของกระบวนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายพบว่า ควรเพิ่มจำนวนพนักงานสอบสวนทั้งในส่วนของตำรวจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดสรรงบประมาณในการปฏิบัติงาน ตลอดจนควรเพิ่มกล้อง CCTV ในพื้นที่จุดเสี่ยง นอกจากนี้ ควรจัดสนามแข่งที่ถูกกฎหมายประกอบกับจัดกิจกรรมเป็นพื้นที่สร้างสรรค์ที่หลากหลายให้เด็กได้เลือกทำ

ตารางที่ 2. สรุปผลความคิดเห็นต่อมาตรการแก้ไขปัญหาลูกแว้น

แนวทาง/มาตรการ	จนท.บังคับใช้ กม.	ประชาชน
เอาผิดกับผู้ปกครอง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
เพิ่มบทลงโทษ (เด็ก/ผู้ปกครอง/ร้านแต่ง)	ทุกกลุ่ม	เด็ก/ร้านแต่ง
เน้นการอบรมเลี้ยงดู	เห็นด้วย	เห็นด้วย
จัดสนามแข่ง	เห็นด้วย	เห็นด้วย
ปรับและขยายโปรแกรมอบรมเด็กแว้น	เห็นด้วย	เห็นด้วย
ตั้งศูนย์เฉพาะกิจป้องปราม	เห็นด้วย	เห็นด้วย
เน้นการบูรณาการทุกภาคส่วน	เห็นด้วย	เห็นด้วย

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

การป้องกันและแก้ไข คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 22/2558 ในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในทาง มีการระบุโทษเอาไว้เกี่ยวกับการยึดรถ การเอาผิดกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง และการเอาผิดกับร้านแต่งรถ ซึ่งสามารถกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

การให้อำนาจเจ้าหน้าที่รัฐตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในทางมีอำนาจเข้าระงับ ยับยั้ง รวมถึงการนำรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ที่สงสัยว่าจะใช้ในการแข่งรถในทางมาเก็บรักษาไว้เป็นการชั่วคราว ในกรณีที่พบเด็กและเยาวชนรวมกลุ่มแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในทาง ให้ถือว่าเป็น ความรับผิดชอบของบิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็กและเยาวชน และให้เป็นอำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่จะแจ้งให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองเข้ามารับทราบการกระทำของเด็กและเยาวชนดังกล่าว เพื่อให้คำแนะนำตักเตือน ทำทัณฑ์บน หรือวางข้อกำหนดเพื่อป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิดซ้ำอีก หรืออาจให้วางประกันไว้เป็นจำนวนเงินตามสมควรแก่อานาหรูป หากเด็กและเยาวชนได้กระทำความผิดซ้ำอีก บิดามารดาหรือผู้ปกครองจะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 30,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้รับเงินประกัน

ผู้ผลิต ครอบครอง จำหน่าย ประกอบ ดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงสภาพรถยนต์ หรือรถจักรยานยนต์ หรือการทำชิ้นส่วนพิเศษหรืออุปกรณ์สำหรับรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ หากกระทำการนั้นมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเป็นการเตรียม ยุยง ส่งเสริม สนับสนุน ชักชวน จัดให้มี จัดหา เป็นธุระ หรือมีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในทาง ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำให้ลักษณะเป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนให้มีการแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในทางและมีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก โดยต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับตั้งแต่ 2,000 ถึง 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผลการศึกษา กลุ่มเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย และกลุ่มประชาชนที่ได้รับผลกระทบพบว่า มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่มีอยู่ในปัจจุบันนั้นยังไม่สอดคล้องกับคำสั่ง คสช. และมีการเสนอแนวทางให้ปรับ รวมทั้งเพิ่มเติม ในประเด็นการยึดรถนั้น ส่วนใหญ่พบปัญหาว่า เป็นรถของครอบครัว ซึ่งมักติดภาระการผ่อนรถกับบริษัทไฟแนนซ์ ไม่ใช่รถของเด็กแว้นเอง ทำให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองสามารถอ้างเหตุผลเพื่อมารับรถคืนได้ มาตรการในการแก้ไขปัญหาเด็กแว้นจึงควรได้รับการปรับปรุงข้อวางดังกล่าว

ประเด็นเรื่องการเอาผิดกับพ่อแม่และผู้ปกครองนั้น ผลการศึกษาพบว่า ในกลุ่มเด็กแว้นและประชาชนที่ได้รับผลกระทบ ซึ่งเป็นกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียกับบทกำหนดโทษดังกล่าว “ไม่เห็นด้วย” เป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากเป็นมาตรการที่รุนแรงเกินไปและไม่ได้เป็นการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ แต่กลุ่มเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย เห็นแย้งในประเด็นดังกล่าว โดยให้เหตุผลถึงการควบคุม ดูแลที่จะได้ทำให้เด็กแว้นไม่กล้าที่จะกระทำความผิด อย่างไรก็ตาม ข้อเท็จจริงเชิงประจักษ์ในปัญหาที่เกิดขึ้นภายหลังคำสั่งดังกล่าวมีผลบังคับใช้ มิได้ช่วยให้ปัญหาดังกล่าวลดลงแต่อย่างใด จึงควรพิจารณามาตรการอื่นที่เน้นการส่งเสริมและเสริมสร้าง “สถาบันครอบครัว” ให้มีความเข้มแข็ง การเปิดพื้นที่ในการแสดงออกที่ถูกต้อง การจัดค่ายกิจกรรม การตั้งศูนย์เฉพาะกิจในการป้องปราม และเน้นการบูรณาการทุกภาคส่วนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ส่วนในประเด็นร้านแต่งรถนั้น ควรมีการเพิ่มโทษไปยังร้านแต่งรถ ที่มีการตัดแปลงท่อไอเสียให้แก่เด็กแว้น แต่เนื่องจากไม่มีกฎหมายเฉพาะในเรื่องนี้ จึงจำเป็นต้องตรวจดำเนินคดีด้านสินค้าไม่ได้มาตรฐาน มอก. แทน นอกจากนี้ ยังมีประเด็นเรื่องเสียงจากท่อไอเสีย ซึ่งตำรวจไม่มีเครื่องตรวจวัดระดับความดังของเสียง จึงมีข้อเสนอให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานฝ่ายคุ้มครองผู้บริโภค และ/หรือกระทรวงอุตสาหกรรมที่ต้องมีการตรวจจับอุปกรณ์ที่ไม่ได้มาตรฐาน มอก. โดยหน่วยงานเหล่านี้ควรเพิ่มการทำงานที่จริงจังต่อปัญหาดังกล่าวมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา ตั้งอยู่บนฐานของความรู้ที่ “สังคม” ต้อง “เข้าใจ” ปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งจาก “เด็กแว้น” ที่อยู่ในวัยนี้ “เจ้าหน้าที่” ที่มีข้อจำกัดในการทำงาน และ “ประชาชน” ที่ได้รับผลกระทบ จะทำให้ข้อเสนอแนะทั้ง 5 ประการดังต่อไปนี้ น่าจะทำให้ปัญหาเด็กแว้นไม่ใช่ปัญหา หากแต่อยู่บนความเข้าใจกันและกัน

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ควรมีการเสนอแนะให้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายพระราชบัญญัติจราจรเพื่อให้สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน
2. เด็กพึงได้รับคำแนะนำจาก “ครอบครัว” ดังนั้น ควรมีการส่งเสริมองค์ความรู้ให้สถาบันครอบครัวมีความเข้มแข็ง บิดามารดาและผู้ปกครองต้องใช้เวลาอยู่กับลูก อบรมเลี้ยงดู และสอดส่องดูแลในทางที่เหมาะสม ภายใต้เงื่อนไขทางเศรษฐกิจสังคมที่มีอย่างดีที่สุดเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นรากฐานที่สำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. มาตรการ “ป้องกัน” สำคัญกว่าการแก้ไข ควรมีการเปิดพื้นที่และให้โอกาสเด็กและเยาวชนได้ แสดงออกในสิ่งที่ถูกและควร เช่น จัดกิจกรรมให้ความรู้เรื่องสำคัญและจำเป็นในวัยของเด็กในชุมชนเป็นประจำ เช่น การฝึกอบรมอาชีพ การอบรมเรื่องกฎหมายจราจร รวมถึงการจัดสนามแข่งรถโดยเฉพาะ
2. การ “ป้องปราม” ได้ผลกว่า “ไล่ล่า” โดยเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายต้องเอาจริงเอาจัง ตั้งด่านสกัดในจุดเสี่ยง รวมไปถึงออกตรวจกวาดล้างต่อเนื่อง และมีการบูรณาการทุกภาคส่วน มีการตั้งศูนย์เฉพาะกิจ ป้องปราม เป็นต้น
3. การกำหนดบทลงโทษแบบเป็นไปตาม Step “5 ลำดับชั้นการกระทำผิด” นั่นคือ การตักเตือน การเข้าโปรแกรม shock therapy การยึดรถและใบขับขี่ การจำคุกและ/หรือปรับเงิน และการเอาผิดบิดา มารดาหรือผู้ปกครอง หากมีการกระทำผิดซ้ำ ผู้ปกครองต้องรับรู้และมีส่วนร่วมรับผิดชอบในทุกลำดับชั้นของการเอาผิด โดยจัดทำฐานข้อมูลเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดขึ้นเป็นการเฉพาะเพื่อใช้ประโยชน์

4. การ “ขยายคน ขยายเวลาและขยายเนื้อหา” ของการจัดกิจกรรมค่ายเยาวชนเพื่อพัฒนาศักยภาพเชิงบวก (เด็กแว้น) โดยให้ผู้ปกครองเข้าร่วมในทุกกิจกรรม เพิ่มเวลาเป็น 14 วัน และเพิ่มการฝึกระเบียบวินัยในแบบทหาร การฝึกอาชีพ กิจกรรมจิตอาสา การเลือกคบเพื่อน การให้คำแนะนำ/ให้คำปรึกษา และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมเด็ก และเยาวชนให้มีความเข้มแข็งที่จะก้าวผ่านวัยนี้ไปได้อย่างมั่นคง ประทับใจ น่าจดจำ และสร้างความภาคภูมิใจให้กับตนเอง ครอบครัว และสังคม

เชิงอรรถท้ายบท

¹ Amarin News, Live. (2020). The Kid was Shot by a Crystal Ball in the Eye Socket. Retrieved from <https://news.lakorn.asia/A7/131193>.

² TNN, Khao Duek. (2019). Sadly, The Kid in the Car Crashed into the Air on Duty. Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=UdXOc-XvRLQ>.

³ Sanook.com. (2019b). Teen Racing Car, Loud Sound Police Chase after being Arrested Head Bump - Papules in the Abdomen. Retrieved from <https://www.sanook.com/news/7909802/>.

⁴ Thairath Evening News. (2019). Children Fighting Turbulent City Crash among Themselves. Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=4NsbI0kO3QM>.

References

- Amarin News, Live. (2020). *The Kid was Shot by a Crystal Ball in the Eye Socket*. Retrieved from <https://news.lakorn.asia/A7/131193>.
- Education Bureau. (1997). *Police Handbook, Volume 5*. Bangkok: Education Bureau, Police Department.
- Kosa, M., & Banchuen, J. (2015). *The prevention and suppression measure of motorcycle racing in traffic control center Viphawadi Rangsit/express way area*. *Journal of Interdisciplinary Research: Graduate Studies*, 4(1), 180-181.
- Nipithwittaya, S. et al. (2015). *Approach to Increase the Efficiency of Prevention and Suppression Street Racing (Dek Van) Problem in Bangkok*. Sponsored by The Thailand Research Fund.
- Praditsat, C. (2011). *Motorcyclist behavior of teenagers in Phang Nga province*. *Phuket Rajabhat University Academic Journal*, 7(2).
- Sanook.com (2019a). *Summary of the Clues for "Motorcycle Gangs" in the Past 3 Months*. Retrieved February 10, 2019 from <https://www.sanook.com/news/7895811/>.
- Sanook.com. (2019b). *Teen Racing Car, Loud Sound Police Chase after being Arrested Head Bump - Papules in the Abdomen*. Retrieved from <https://www.sanook.com/news/7909802/>.
- Thairath Evening News. (2019). *Children Fighting Turbulent City Crash among Themselves*. Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=4Nsb10kO3QM>.
- TNN, Khao Duek. (2019). *Sadly, The Kid in the Car Crashed into the Air on Duty*. Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=UdXOc-XvRLQ>.
- Tunneekul, P. (2018). *Criminology Perspective with Moto-Punk (Dek Wan)*. The 10th NPRU National Academic Conference. (2018, March 29-30). 938-941.